

POSTANOWIENIE

Dnia 5 sierpnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **R.A.**

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne skazanie,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 5 sierpnia 2026 r.,
wystąpienia zawartego w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 15
czerwca 2026 sygn. akt II AKa 32/25 w przedmiocie przekazania przez Sąd
Najwyższy sprawy do rozpoznania w postępowaniu odwoławczym innemu sądowi
równorzędnemu,
na podstawie art. 44² pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 554 § 2b pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 558
k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**przekazać sprawę R.A. do rozpoznania
Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wystąpił do Sądu Najwyższego na podstawie
art. 44² pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 558 k.p.k. o przekazanie rozpoznania apelacji
wniesionej w sprawie o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwe
niesłuszne tymczasowe aresztowanie od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z
23 stycznia 2025 r. sygn. akt II Ko 281/23, innemu równorzędnemu sądowi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wystąpienie zawarte w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie jest zasadne.

Względy prawne i aksjologiczne leżące u podstaw art. 44² pkt 1 k.p.c., zwłaszcza postrzeganie sądu jako organu bezstronnego, przemawiają za jego stosowaniem w postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie. Zachodzić może bowiem uzasadniona obawa co do bezstronności sądu w wymiarze zewnętrznym, gdy reprezentantem Skarbu Państwa będzie prezes tego samego sądu, przed którym toczyć się będzie postępowanie o odszkodowanie i zadośćuczynienie.

Stosowanie wprost art. 44² k.p.k. do postępowania o odszkodowanie i zadośćuczynienie oznaczają, co trafnie wskazano w uzasadnieniu orzeczenia, że sędziowie sądu właściwego - po myśli art. 554 §1 k.p.k. - nie mogą podejmować w sprawie żadnych czynności, gdyż są wyłączeni od rozpoznania sprawy *ex lege*. Jedyną czynnością o charakterze bardziej technicznym niż orzecznictwem jest wydanie z urzędu postanowienia o przedstawieniu akt sprawy sądowi przełożonemu nad sądem właściwym w celu przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, co w tej sprawie stało się faktem (*por. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2022, art. 554, teza 7*). Sądem przełożonym nad sądem apelacyjnym, o którym mowa w art. 44² k.p.k. jest Sąd Najwyższy (*por. uchwała SN z 6 marca 1998 r. sygn. akt III CZP 70/97 oraz postanowienie SN z 18 grudnia 2012 r. sygn. akt II PO 1/12*).

Wobec uznania zasadności wskazanych przez Sąd Apelacyjny przesłanek wystąpienia o przekazanie sprawy, powiązanych z treścią art. 554 § 2b pkt 1 k.p.k., należało, uwzględniając dyspozycję art. 44² pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. przekazać sprawę do rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie (*tak też postanowienie SN z 27 września 2022 r. sygn. akt II KO 90/22*).

W tym stanie rzeczy postanowiono jak na wstępie.

[WB]

[r.g.]

